

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Judecător A.Mardari)
Dosarul nr. 2a-3326/22
2-18163223-02-2a-19082022

DECIZIE

06 decembrie 2022 mun. Chișinău
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul:	Anatol Pahopol
Judecători:	Ruxanda Pulbere și Viorica Mihaila
Grefierul:	Maria Poparcea

examinând în ședință de judecată publică cererile de apel depuse de avocatul Iavorschi-Baidaus Ana în interesele lui Sandul Grigore, de avocatul Andrușiac Victor în interesele companiei engleze Capital City Service Limited și de avocatul Lupușor Dumitru în interesele lui Maer Eugeniu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sandul Grigore către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Reprezentanța din Moldova a companiei engleze Capital City Service Limited, Maer Eugeniu privind recunoașterea paternității asupra programului de calculator, anularea certificatului de înregistrare, încasarea compensației, declararea nulă a actelor juridice, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2022,

c o n s t a t ă :

La data de 26 aprilie 2013, reclamantul Sandul Grigore s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Stat pentru proprietatea Intelectuală a RM, Reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited, Maer Eugeniu privind recunoașterea paternității asupra programului de calculator, anularea certificatului de înregistrare, încasarea compensației.

În motivarea cererii a indicat că, prin creația intelectuală proprie și în temeiul Legii Republicii Moldova privind dreptul de autor și drepturile conexe nr.139 din 02.07.2010 este autorul Programului pentru calculator Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System, care a fost publicată pentru prima dată de către el la data 11.11.2011 ora 13.58 în articolul semnat de dânsul personal “Monitoring tranzitnovo VoIP metodom prognozirovania” pe site habrahabr.ru. Faptul publicării poate fi ușor verificat și demonstrat accesînd următorul link: 132400/.

Susține că, Programul de calculator poate fi exprimat în orice limbaj, fie în codul-sursă, fie în codul-obiect. Iar în conformitate cu prevederile art.9 al Legii nr.139, se consideră a fi autor, în absența unei, probe contrare, persoana fizică sub al cărei nume pentru prima dată este publicată opera.

Notează că, conform p. 18 al Hotărîrii Plenului CSJ a RM cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a unor prevederi ale legislației despre dreptul de autor și drepturile conexe nr.32 din 09.11.1998, Programele pentru computer sunt ocrotite ca opere literare indiferent de forma și modul de exprimare. Autorul unui program pentru computer beneficiază de toate drepturile personale și patrimoniale prevăzute de articolele 9, 10, 17 ale Legii.

Afirmă că, contrar legii, pârâtii Repezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited și persoana fizică Maer Eugeniu, au acționat cu rea credință și au decis să însușească paternitatea programului ce nu le aparține, înaintând o cerere către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova, ulterior primind Certificatul seria PC, nr. 3620, în care Maer Eugeniu - este indicat în calitate de autor al programului, iar compania - ca titular al drepturilor patrimoniale.

Specifică că, Programul Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System, a fost înregistrat cu utilizarea frauduloasă a creației intelectuale originale a autorului, acțiunile pârâților fiind încadrate în temeiul art.54 alin.(1) al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, care prevede că, orice valorificare a obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi. Orice exemplar al obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege a cărui reproducere, import, distribuire, închiriere sau împrumut atrage încălcarea acestor drepturi se consideră contrafăcut. Depozitarea în scopuri comerciale a exemplarelor obiectelor dreptului de autor, ale drepturilor conexe sau ale altor drepturi protejate de prezenta lege se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi. Încălcarea drepturilor recunoscute și garantate prin prezenta lege atrage răspundere civilă, contravențională sau penală, după caz, potrivit legii. Dispozițiile procedurale prevăzute de prezenta lege se completează cu cele de drept comun.

Reiterează că, astfel, programul de dirijare (detectarea problemelor) a vocii în internet (telefonie prin internet); dirijarea traficului, relevarea problemelor în trafic, rezolvarea acestor probleme în mod automat utilizate în Programul Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System, au fost plagiate 100% din Programul elaborat de către autorul Sandul Grigore personal, din proprie inițiativă și cu propriul efort.

Indică că, faptul încălcării dreptului de autor se demonstrează prin Certificatul de înregistrare a obiectelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe, seria

PC nr.3620 din 07.02.2013, în baza căruia a fost înregistrat programul pentru calculator, cu denumirea Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System, înregistrarea a fost efectuată de către Agenția pentru Protecția Proprietății Intelectuale (AGEPI) la cererea nr.388 al Repezentanței din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited și persoanei fizice Maer Eugeniu.

Consideră că acțiunile pîrîților Agenției pentru Protecția Proprietății Intelectuale, Repezentanței din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited și a persoanei fizice Maer Eugeniu, constituie o încălcare gravă a dreptului de autor, aducând atingere nu numai valorilor patrimoniale ocrotite de lege dar și a valorilor personal nepatrimoniale, cauzând un prejudiciu moral reclamantului, prin care se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobîndite prin lege (viața, sănătatea, demnitatea și reputația profesională, inviolabilitatea vieții personale, secretul familiei și personal), prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale (dreptul de a folosi propriul nume, dreptul de autor) - conform Hotărîrii Plenului CSJ a RM cu privire la aplicarea de către instanțele de judecată a legislației ce reglementează repararea prejudiciului moral, nr. 9 din 09.10.2006.

Relevă că, astfel, ca urmare a înregistrării programului informatic, cu denumirea Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System au fost încălcate drepturile de autor ale reclamantului consfințite prin art. 10 al Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe, prin urmare, reclamantului i-a fost încălcat dreptul la paternitate ca element de bază al dreptului moral, prin faptul că a fost lipsit de recunoașterea sa în calitate de autor al programului de calculator și de dreptul de a pretinde la o atare recunoaștere.

Menționează reclamantul că, prin crearea operei sale și prin prezentarea acesteia publicului, inclusiv colegilor și partenerilor de afaceri, a putut dobîndi încrederea și respectul acestora, stabilind legături necesare pentru dezvoltarea ulterioară a programului său, însă odată cu înregistrarea ilicită a programului săvîrșită de către pârât, reclamantul a pierdut stima și încrederea atât a partenerilor de afaceri cât și colegilor săi, apărând în fața lor drept un escroc, deci onoarea și reputația lui fiind extrem prejudiciată. De asemenea fiind lezat dreptul la divulgarea operei, reclamantul nu poate proteja opera sa de oricare atingeri și nu poate decide dacă opera va fi adusă la cunoștință publică, în ce mod și când.

Afirmă că, întru-cât a fost lipsit de dreptul la respectarea integrității operei, nu poate urmări și controla dacă se fac careva schimbări sau denaturări a structurii sau componenței programului său de calculator, care pot neconținut să prejudicieze sau să facă inutilă aplicarea acestuia.

Specifică că, a încercat să soluționeze cauza pe cale amiabilă, și a înaintat o cerere prealabilă către pârâți din 28.03.2013, în care a cerut anularea Certificatului

de înregistrare asupra programului pentru calculator Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System, care a fost recepționată de către AGEPI la data de 28.03.2013 cu nr. de intrare 845, și de către compania Repezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited la data de 01.04.2013, conform avizului de recepție nr. 38336.

Menționează că, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova a răspuns la cererea reclamantului, prin scrisoarea nr. 492 din 04.04.2013, menționând faptul că, în cazul în care instanța de judecată va constata paternitatea și drepturile morale asupra programului pentru calculator, ca fiind altei persoane, AGEPI va anula Certificatul de înregistrare cu Seria PC nr. 3620.

A solicitat reclamantul recunoașterea paternității asupra programului de calculator; anularea Certificatului de înregistrare a obiectelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe, seria PC, nr. 3620 din 07.02.2013 prin care a fost înregistrat programul pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System” la cererea „Repezentanței din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited” și persoanei fizice Maer Eugeniu; precum și încasarea în beneficiul reclamantului Sandul Grigore a compensațiilor în sumă de 500 000 lei.

Ulterior, avocata Iavorski-Baiadu Ana în interesele reclamantului Sandul Grigore a depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor (f.d. 59-61 vol. II) prin care a solicitat recunoaștere nulității absolute a ordinelor nr. 12A din 01.09.2011, nr. 10A din 02.06.2012 și nr. 10A/1 din 02.06.2012 emise de Repezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited, indicând asupra faptului că aceste acte juridice sunt fictive, iar reclamantul Sandul Grigore nu a cunoscut despre existența acestor ordine, nefiindu-i aduse la cunoștință aceste ordine.

Pârâta Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a RM a depus o referință (fd.37-38 vol. I), în care a indicat că în ceea ce privește înregistrarea Programului pentru calculator, cu denumirea Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System, la cererea nr.388 din 07.02.2013, conform pct.32 al Regulamentului de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și conexe, AGEPI nu a avut temei juridic de a respinge cererea de înregistrare.

Notează că, în conformitate cu pct. 45 al aceluiași Regulament, în cazul în care după înregistrare se constată că persoana care solicită înregistrarea obiectului în Registrul de Stat a prejudiciat dreptul de autor sau drepturile conexe ale altor persoane, ea poartă răspundere în conformitate cu legislația civilă, contravențională sau penală.

Referitor la solicitarea reclamantului privind încasarea compensațiilor în mărime de 500 000 lei, menționează că art.48 alin.(2) al Acordului privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (Acordul TRIPS)

din 03.10.2000, în vigoare pentru Republica Moldova începând cu 26.07.2001, în ceea ce privește administrarea oricărei legi referitoare la protecția sau respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, membrii nu vor descărca nici autoritățile, nici agenții publici de responsabilitatea lor care îi expune la măsuri corective adecvate decât în cazurile în care ei vor fi acționat sau vor fi avut intenția să acționeze cu bună credință în cadrul administrării respectivei legi.

Reiterează că, astfel, toate acțiunile AGEPI ce țin de înregistrarea Programului pentru calculator, cu denumirea Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System, la cererea nr.388 din 07.02.2013, conform pct. 32 al Regulamentului de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și conexe, au fost realizate cu bună credință și în strictă conformitate cu prevederile legale.

Indică că, ținând cont de cele expuse, cerințele reclamantului nu sunt justificate, mai mult, reclamantul nu a indicat legătura cauzală dintre procedura de înregistrare și sumele pretinse a-i fi compensate, și nu a prezentat nici un argument de prejudiciere care să fi survenit drept consecință a procedurii de înregistrare a acestui program.

Subliniază că, astfel, în cazul în care instanța de judecată va constata paternitatea și drepturile morale asupra programului pentru calculator, ca fiind al altei persoane, AGEPI va anula certificatul de înregistrare cu Seria PC nr. 3620.

Menționează că, prin urmare, în cazul în care încălcarea dreptului de autor a reclamantului Sandul Gheorghe va fi stabilită de către instanță, copârâții: Reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited și Maer Eugeniu vor fi pasibili de răspundere, inclusiv pentru achitarea prejudiciului stabilit în baza probelor anexate.

Reprezentanta din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited - Andrusciac Victor prin referința depusă (f.d. 60-61 vol. I), a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, pe motiv că certificatul de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe seria PC nr.3620 din 07.02.2013 este legal și a fost emis conform legislației în vigoare.

Comunică că, la 21.03.2013 de către DP mun. Chișinău a fost pornită cauză penală nr. 2013420515, conform semnelor componenței de infracțiune prevăzute de art. 185/1 alin. (3) lit. a) și d) Cod penal, pe faptul că în perioada 01.09.2011-02.06.2012, Sandul Grigore împreună cu Adamov Țvetan, fiind angajați ai Reprezentanței din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service, adresa juridică: mun. Chișinău bd. Dacia 10/1, în baza ordinului nr. 12A din 01.09.2011 emis de către directorul companiei, Serghei Savocichin, au fost incluși în grupul de lucru pentru crearea programului pentru calculator ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) cu păstrarea după salariații menționați a salariului de funcție pe toată perioada îndeplinirii misiunii de serviciu încredințate de angajator, precum este crearea programului. Ulterior, în luna octombrie-

decembrie 2012, la finalizarea creării și introducerii în exploatare comercială a programului ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) numiți Sandul Grigore și Adamov Țvetan au depus cereri de demisie la inițiativa proprie. După demisia acestora s-a constatat, că fără încuviințarea patronului au intrat în posesia bazei de date după care s-a elaborat programul pentru calculator, și a programului soft ABDYMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System), care a fost creată ca îndeplinire a misiunii de serviciu. În continuarea acțiunilor ilegale, numiții Sandul Grigore și Adamov Țvetan contrar prevederilor art.14 alin.(3) al Legii privind drepturile de autor și drepturile conexe, care prevede că drepturile patrimoniale asupra operei de serviciu aparțin angajatorului, au înființat o companie „OCULEUS IT” S.R.L., cu ajutorul căreia propun spre comercializare programa cu posibilitățile tehnice identice cu ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System), creată de compania Reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service, fără consimțământul titularului de drepturi patrimoniale, valoarea căruia constituie peste 100 000 lei.

Accentuează că, astfel, în baza actelor prezentate de către Reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service și în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, organul de urmărire penală corect a constatat faptul că programul soft ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) a fost creată ca îndeplinirea misiunii de serviciu, din ce rezultă că, conform prevederilor art. 14 alin. (3) al Legii privind drepturile de autor și drepturile conexe, care prevede că drepturile patrimoniale asupra operei de serviciu aparțin angajatorului, toate drepturile patrimoniale asupra programului soft ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) aparțin angajatorului Reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service.

Sușține că, mai mult ca atât, publicația în internet din data de 11.11.2011 nu constată faptul că Sandul Grigore are drepturile de autor asupra programului ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) din motiv că această publicație prezintă un articol despre o metodă specifică ci nu nemijlocit codul programului ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) prezentat la AGEPI, în materialele cauzei nu este nici o probă că acest articol a fost scris anume de către reclamant.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2022, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sandul Grigore către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Reprezentanța din Moldova a companiei engleze Capital City Service Limited, Maer Eugeniu privind recunoașterea paternității asupra programului de calculator, anularea certificatului de înregistrare, încasarea compensației, declararea nulă a actelor juridice se admite parțial.

S-a constatat paternitatea și dreptul moral al reclamantului Sandul Grigore asupra programului de calculator „Abberant Behavior Detecting VoIP Monitoring System”.

S-a încasat în mod solidar de la Reprezentanța din Moldova a companiei engleze Capital City Service Limited și Maer Eugeniu în beneficiul reclamantului Sandul Grigore compensația în mărime de 20000 (douăzeci mii) lei.

În partea solicitărilor de anulare a certificatului de înregistrare și a declarării nulității actelor juridice acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat în mod solidar de la Reprezentanța din Moldova a companiei engleze Capital City Service Limited și Maer Eugeniu în beneficiul reclamantului Sandul Grigore cheltuielile de judecată în mărime de 7000 (șapte mii) lei.

La 17 mai 2022, avocatul Iavorschi-Baidaus Ana în interesele lui Sandul Grigore, a depus cerere de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2022, emițând o nouă hotărâre, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea cererii de apel, a indicat că, instanța de judecată nu a argumentat stabilirea dreptului de coautor a reclamantului asupra programului de calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System”.

Afirmă că, reieșind din partea motivată a hotărârii din 18.04.2022, instanța ”nu a indicat cine este alt coautor, și prin ce se probează dreptul altui co-autor asupra programului de calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System”.

Reiterează că, există o divergență între constatările instanței, pe de o parte instanța stabilește că, reclamantului i-a fost încălcat dreptul la paternitate ca element de bază al dreptului moral, pe de altă parte nu indică cine mai are dreptul de autor asupra programului de calculator „Abberant Behavior Detecting VoIP Monitoring System ”.

Sușține că, în cadrul examinării cauzei, reclamantul a prezentat probe că, Programul pentru calculator ”Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System”, nu reprezintă rezultatul unei opere de serviciu, elaborate de Sandul Grigore în limita atribuțiilor lui de serviciu și Sandul Grigore este autorul exclusiv al acestui program, or altă persoană nu a contribuit la elaborarea acestui program.

Notează că, prin certificatul seria PC, nr. 3620, în care Maer Eugeniu - este indicat în calitate de autor al programului, iar compania - ca titular al drepturilor patrimoniale, s-a probat că reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited și-a înregistrat drepturile sale, însă lipsesc probe care ar dovedi că compania a informat coautorii programului, în special pe Sandul Grigore, despre înregistrarea la AGEPI a drepturilor de autor, în contextul în care prin Ordinele anexate (nesemnate de reclamant), s-a pretins că Programul ABD

VMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) a fost elaborat în cadrul grupului de lucru la serviciu.

Specifică că, prima instanță nu a analizat declarațiile reclamantului precum că, Sandul Grigore nu a cunoscut despre existența acestor ordine ale angajatorului, acestea nefiindu-i aduse la cunoștința lui Sandul Grigore niciodată, ba mai mult, aceste ordine au apărut abia în cadrul examinării cauzei civile și mai grav este faptul că pe durata întregii examinări a cauzei civile unele din ele niciodată nu au fost prezentate în original în instanța de judecată.

Menționează că, nu este clară aprecierea instanței cu referire la reținerea drept neîntemeiată a cerinței de anulare a ordinului nr. 10A/1 din 02.06.2012, din motiv că nu a fost stabilit conținutul acestui ordinului. Or, prezentarea unui act juridic în fața unei autorități, nu exclude verificarea temeiurilor de valabilitate a acestuia.

Relevă că, în cadrul examinării cauzei au fost prezentate doar ordinele angajatorului, care nu corespund exigentelor legale și care nu au nici o valoare probantă, mai mult ca atât, nu există un contract care să corespundă Regulamentului privind obiectele de proprietate intelectuală, create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1609 din 31.12.2003.

Indică că, instanța de fond, nu a examinat circumstanțele încheierii contractului cu privire la transmiterea drepturilor patrimoniale exclusive.

Afirmă că, nulitatea ordinelor vizate combate poziția pîrîtului și fortifică circumstanțele invocate de către reclamant. Or, programul de calculator ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) nu este rezultatul unei creații în comun a mai multor coautori care au colaborat, ci reprezintă creația intelectuală exclusivă și proprie al lui Sandul Grigore, care în temeiul „Legii Republicii Moldova privind dreptul de autor și drepturile conexe” nr. 139 din 02.07.2010 este autorul Programului pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System”.

Consideră că, reclamantului i-a fost încălcat dreptul la paternitate ca element de bază al dreptului moral, prin faptul că a fost lipsit de recunoașterea sa în calitate de autor al programului de calculator și de dreptul de a pretinde la o atare recunoaștere.

Comunică că, în cadrul examinării cauzei, atât reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited, cât și Maer Eugeniu, au recunoscut că Sandul Grigore este autorul programului „Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System”, astfel aceștea au acționat cu rea-credință împotriva reclamantului.

La 17 mai 2021, avocatul Andrușciac Victor în interesele companiei engleze Capital City Service Limited a depus cerere de apel, solicitând admiterea cererii de

apel, casarea parțială a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2022, emițând o nouă hotărâre, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cererii de apel, a indicat că, instanța de fond nu a luat în considerație faptul că, în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că programul soft ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) a fost creat ca îndeplinirea misiunii de serviciu, din ce rezultă că, conform prevederilor art. 14 alin. (3) al Legii privind drepturile de autor și drepturile conexe, drepturile patrimoniale asupra operei de serviciu aparțin angajatorului, toate drepturile patrimoniale asupra programului soft ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) aparțin angajatorului „Reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service”.

Reiterează că, la fel și în cadrul ședințelor de judecată a fost stabilit faptul că programul soft ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) a fost creat cu îndeplinirea misiunii de serviciu. Elaborarea programului în cadrul misiunii de serviciu a fost confirmată în mod indirect și de către reclamant. Astfel în cadrul ședinței de judecată din data de 05.11.2014 Sandul Grigore a declarat că elabora programul în litigiu la locul său de muncă în Capital City Service la calculatorul sau personal. După elaborarea programului Sandul Grigore l-a prezentat colaboratorilor Capital City Service explicând cum acesta funcționează. Totodată a înscris programul pe CD și l-a lăsat pentru Capital City Service.

Susține că, atât în cadrul ședinței de judecată din data de 09 iunie 2015, Sandul Grigore a declarat, că în luna decembrie 2012 după concediere, în sediul Capital City Service el a făcut suport tehnic pentru Capital City Service conform înțelegerii cu conducerea Capital City Service. În aceasta luna el a venit încă odată la sediul Capital City Service și a explicat angajatului programator din cadrul Capital City Service Curakin Ivan cum funcționează programa.

Accentuează că, declarațiile lui Sandul Grigore confirmă faptul exercitării de către ultimul a obligațiilor care rezultă din îndeplinirea misiunii de serviciu. Mai mult că atât, Sandul Grigore a declarat că are pretenții către Capital City Service numai în legătură cu faptul că Capital City Service a utilizat drepturile materiale asupra programului pentru a înainta plângerea la procuratura, astfel ultimul nemijlocit a recunoscut drepturile materiale ale Capital City Service asupra programului în litigiu și a confirmat faptul că pretențiile lui nu sunt legate de înregistrarea drepturilor materiale asupra programului ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) după Capital City Service conform Certificatului de înregistrare a obiectelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe, seria PC, nr. 3620 din 07.02.2013, dar reiese numai din faptul depunerii plângerii de către administrația Capital City Service la procuratura, fapt ce nu se examinează în cadrul acestei cauzei civile.

Menționează că, din materialele dosarului rezultă, că Sandul Grigore este coautorul programului de calculator Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System. Sandul Grigore recunoaște că elaborat acest program la serviciu, programul fiind testat la serviciu, iar de acest program se foloseau Reprezentanta din Moldova a Companiei engleze capital City Service Limited.

Relevă că, instanța incorect a stabilit, că reclamantului i-a fost încălcat dreptul la paternitate ca element de bază al dreptului moral, prin faptul că a fost lipsit de recunoașterea sa în calitate de autor al programului de calculator și de dreptul de a pretinde la o atare recunoaștere. Reclamantul urma să fi recunoscut ca coautor și nu autor, ca consecință compensația de 20 000 lei urma să fie respinsă, deoarece certificatul de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe seria PC nr.3620 din 07.02.2013 este legal și a fost emis conform legislației în vigoare, iar instanța de judecată nu l-a anulat.

Subliniază că, instanța de fond corect a stabilit că nu există temei de anulare a Certificatului de înregistrare a obiectelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe, seria PC, nr. 3620 din 07.02.2013 prin care a fost înregistrat programul pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System” la cererea „Repezentanței din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited”, însă incorect a constatat dreptul de paternitate și dreptul moral al reclamantului Sandul Grigore asupra programului de calculator „Abberant Behavior Detecting VoIP Monitoring System”. In final concluziile instanței de fond se contrazic una față de altă.

Referitor la nulitatea actului juridic ordinelor nr. 12A din 01.09.2011, nr. 10A din 02.06.2012 și nr. 10A/1 din 02.06.2012 emise de Repezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited menționează că, ordinele nr. 12A din 01.09.2011, nr. 10A din 02.06.2012 și nr. 10A/1 din 02.06.2012 emise de Reprezentanta din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited, poartă un caracter legitim, au produs efecte juridice față de Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova pentru a justifica înregistrarea dreptului de autor, respectiv acestea au produs efecte juridice - circumstanță care în mod direct exclud caracterul fictiv al acestora.

Notează că, instanța de fond a recunoscut efectul juridic al ordinelor, legalitatea Certificatului de înregistrare a obiectelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe, seria PC, nr. 3620 din 07.02.2013 prin care a fost înregistrat programul pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System” la cererea „Repezentanței din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited”, ca consecință urma să respingă cerința reclamantului Sandul Grigore față de pârâta Reprezentanta din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited” , legată de încasarea compensației de 20 000 lei și cheltuieli

de asistență juridică în sumă de 7 000 lei. De altfel cheltuielile de asistență juridică nu sunt probate.

La 17 mai 2021, avocatul Lupușor Dumitru în interesele lui Maer Eugeniu, a depus cerere de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea parțială a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2022, emițând o nouă hotărâre, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cererii de apel a indicat că, în cadrul ședințelor de judecată a fost stabilit faptul că programului soft ABDVMS (Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System) a fost creat cu îndeplinirea misiunii de serviciu. Elaborarea programului în cadrul misiunii de serviciu a fost confirmată în mod indirect și de către reclamant.

Susține că, astfel în cadrul ședinței de judecată pe data de 05.11.2014 Sandul Grigore a declarat că elaborează programul în litigiu la locul sau de muncă în Capital City Service la calculatorul sau personal. După elaborarea programului Sandul Grigore l-a prezentat colaboratorilor Capital City Service explicând cum acesta funcționează. Totodată a înscris programul pe CD și l-a lăsat pentru Capital City Service. În cadrul ședinței de judecată pe data de 09 iunie 2015 Sandul Grigore a declarat, că în luna decembrie 2012 după concediere, în sediul Capital City Service el a făcut suport tehnic pentru Capital City Service conform înțelegerii cu conducerea Capital City Service. În aceasta luna el a venit încă odată la sediul Capital City Service și a explicat angajatului programator din cadrul Capital City Service Curakin Ivan cum funcționează programa.

Specifică că, astfel declarațiile lui Sandul Grigore confirmă faptul exercitării de către ultimul a obligațiilor care resetă din îndeplinirea misiunii de serviciu. Mai mult că atât, Sandul Grigore a declarat că are pretenții către Capital City Service, ca consecință Maer Eugeniu nu poate fi atras la răspundere civilă.

Accentuează că, în speța dată este vorba de copatemitatea, persoanele ce pretind la dreptul de coautor au luat parte la crearea operei, fiind elaborat la locul de lucru, cu participarea unui grup de lucru. Instanța de fond greșit a constatat că după Sandul Grigore urmează a fi recunoscut paternitatea și dreptul moral asupra programului de calculator Aberrant Behavior Detecting VoIP Monitoring System, ca consecință a interpretat eronat probele din materialele cauzei civile.

Consideră că, programul de calculator elaborat este opera de serviciu. Iar, Maer Eugeniu nu are nici-o atribuție la litigiul dat. Sandul Grigore recunoaște că a elaborat acest program la serviciu, programul fiind testat la serviciu, iar de acest program se foloseau Reprezentanta din Moldova a Companiei engleze capital City Service Limited.

Indică că, instanța incorect a stabilit, că reclamantului i-a fost încălcat dreptul la paternitate ca element de bază al dreptului moral, prin faptul că a fost lipsit de recunoașterea sa în calitate de autor al programului de calculator și de

dreptul de a pretinde la o atare recunoaștere. Reclamantul urma să fi recunoscut ca coautor și nu autor, ca consecință compensația de 20 000 lei urma să fie respinsă, deoarece certificatul de înregistrare a obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe seria PC nr.3620 din 07.02.2013 este legal și a fost emis conform legislației în vigoare, iar instanța de judecată nu l-a anulat. Subsecvent celor relatate supra consideră că pretențiile înaintate de apelant sunt fondate și pasibil de a fi admis.

Prin referință depusă Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a lasat pronunțarea soluției la discreția instanței.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În această ordine de idei, Colegiul civil conchide că potrivit materialelor cauzei, la 18 aprilie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, astfel, instanța de apel conchide apelurile declarate la 17 mai 2022, ca fiind depuse în termenul legal.

În ședința instanței de apel, avocatul Iavorschi-Baidaus Ana în interesele apelantului/intimat Sandul Grigore, a susținut cererea de apel declarată, solicitând admiterea ei, cu respingerea cererilor de apel declarate de către Compania engleză Capital City Service Limited și Maer Eugeniu.

Avocatul Andrușciac Victor în interesele Compania engleză Capital City Service Limited și avocatul Lupușor Dumitru în interesele lui Maer Eugeniu, în ședința de judecată au susținut cererile de apel în sensul declarat, totodată au solicitat respingerea cererii de apel declarată de către Sandul Grigore.

Reprezentantul intimat, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, fiind citat legal, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin cerere a solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantului său.

Audiind părțile, studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră apelurile întemeiate și care urmează a fi admise, cu casarea hotărârii și trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Conform art. 385 lit. d) CPC instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanțe și să trimită cauza spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) și i). La solicitarea participanților la proces, instanța de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanță doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin. (1) lit. b).

Conform art. 388 alin. (1) lit. d) CPC, hotărârea primei instanțe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces.

Colegiul reține că, la data de 26 aprilie 2013, reclamantul Sandul Grigore s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Stat pentru proprietatea Intelectuală a RM, Reprezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited, Maer Eugeniu privind recunoașterea paternității asupra programului de calculator, anularea certificatului de înregistrare, încasarea compensației, declararea nulă a actelor juridice.

Instanța de fond, investită cu judecarea prezentei cauze civile, prin hotărârea din 18 aprilie 2022, a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Sandul Grigore către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Reprezentanța din Moldova a companiei engleze Capital City Service Limited, Maer Eugeniu privind recunoașterea paternității asupra programului de calculator, anularea certificatului de înregistrare, încasarea compensației, declararea nulă a actelor juridice se admite parțial.

S-a constatat paternitatea și dreptul moral al reclamantului Sandul Grigore asupra programului de calculator „Abberant Behavior Detecting VoIP Monitoring System”.

S-a încasat în mod solidar de la Reprezentanța din Moldova a companiei engleze Capital City Service Limited și Maer Eugeniu în beneficiul reclamantului Sandul Grigore compensația în mărime de 20000 (douăzeci mii) lei.

În partea solicitărilor de anulare a certificatului de înregistrare și a declarării nulității actelor juridice acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat în mod solidar de la Reprezentanța din Moldova a companiei engleze Capital City Service Limited și Maer Eugeniu în beneficiul reclamantului Sandul Grigore cheltuielile de judecată în mărime de 7000 (șapte mii) lei.

Conform prevederilor art. 373 alin. alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În conformitate cu art.239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În corespundere cu art. 240 alin. alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu

stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Articolul 241 alin. (5) și (6) Codul de procedură civilă prevede că în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, instanța de apel învederează că hotărârea trebuie să fie certă, completă, corectă, clară, consecutivă, convingătoare și concretă. Circumstanțele și probele constatate în cauză urmează să fie expuse într-o strictă consecutivitate logică. De asemenea concluziile instanței expuse în partea motivată a hotărârii trebuie să coincidă cu circumstanțele cauzei, constatate pe parcursul dezbaterilor judiciare, în caz contrar hotărârea fiind lovită de nulitate.

Astfel, instanța de fond urma să stabilească și să elucideze circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și să se expună în hotărârea emisă asupra tuturor împrejurărilor de fapt și de drept ale cauzei.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994). CtEDO reiterează că, deși articolul 6 § 1 obligă instanțele să își motiveze hotărârile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos, 19 aprilie 1994, pct. 61, seria A nr. 288). Instanțele trebuie să răspundă la argumentele esențiale ale părților, dar măsura în care se aplică această obligație poate varia în funcție de natura hotărârii și, prin urmare, trebuie apreciată în baza circumstanțelor cauzei (Hiro Balani împotriva Spaniei, 9 decembrie 1994, pct. 27).

Tot aici, este de menționat că în cadrul soluționării cauzei probele din dosar se cercetează doar în ansamblul și în interconexiunea acestora, or, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

În ședința de judecată s-a constatat că, inițial, prin cererea de chemare în judecată, Sandul Grigore a solicitat recunoașterea paternității asupra programului de calculator; anularea Certificatului de înregistrare a obiectelor ocrotite de dreptul de autor și drepturile conexe, seria PC, nr. 3620 din 07.02.2013 prin care a fost înregistrat programul pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System” la cererea „Repezentanței din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited” și persoanei fizice Maer Eugeniu; precum și

încasarea în beneficiul reclamantului Sandul Grigore a compensațiilor în sumă de 500 000 lei.

Ulterior, avocata Iavorski-Baiadu Ana în interesele reclamantului Sandul Grigore a depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor (f.d. 59-61 vol. II) prin care a solicitat recunoaștere nulității absolute a ordinelor nr. 12A din 01.09.2011, nr. 10A din 02.06.2012 și nr. 10A/1 din 02.06.2012 emise de Repezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited, indicând asupra faptului că aceste acte juridice sunt fictive, iar reclamantul Sandul Grigore nu a cunoscut despre existența acestor ordine, nefiindu-i aduse la cunoștință aceste ordine.

Colegiul civil reține că, în baza ordinului nr.12A din 01 septembrie 2011 s-a dispus de a forma grupul pentru elaborarea programului pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System” din colaboratorii Adamov Țvetan și Sandul Grigore, a păstra după colaboratorii Adamov Țvetan și Sandul Grigore în perioada îndeplinirii programului pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System” salariu conform statelor, a asigura accesul colaboratorilor la informația necesară și baza tehnică în baza proiectului.

Conform ordinului nr.10A din 02 iunie 2012, dl Maier Eugeniu a fost numit în calitate de conducător al grupului de lucru, pentru elaborarea programului pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System”, formată din angajații Adamov Țvetan și Sandul Grigore.

Potrivit ordinului nr.10A din 02 iunie 2012 s-a dispus finalizarea programului pentru calculator „Aberrant Behavior Detecting voip Monitoring System” de către grupul de lucru format din angajații Adamov Țvetan și Sandul Grigore și conducătorul grupului Maier Eugeniu.

La caz, Colegiul, verificând conținutul hotărârii contestate, în raport cu materialele dosarului, argumentele invocate în cererile de apel, conchide că instanța de fond greșit a soluționat pricina în lipsa lui Adamov Țvetan, or, ordinele nr. 12A din 01.09.2011, nr. 10A din 02.06.2012 și nr. 10A/1 din 02.06.2012, emise de Repezentanța din Moldova a Companiei Engleze Capital City Service Limited îl vizează direct și pe Adamov Țvetan, iar prin admiterea cerințelor înaintate de către Sandul Grigore, inclusiv a cerinței de recunoaștere a nulității absolute a actelor juridice ar putea fi afectate drepturile și interesele acestei persoane.

Conform prevederilor art. 185 alin. (1) lit. a) CPC, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, soluționează problema intervenirii în proces a coreclamantilor, copârșitorilor și intervenienților.

Cum rezultă din hotărârea motivată a primei instanțe nu se regăsește ca participant la proces, Adamov Țvetan, fiind astfel lipsit de posibilitatea de a participa la examinarea cauzei, de a prezenta probe și argumente la pretențiile invocate de reclamant, încălcându-i-se astfel drepturile procedurale.

În conformitate cu art.26 alin. (4) CPC, egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept, astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Judecarea în mod echitabil a cauzei, conform prevederilor Convenției și a jurisprudenței CtEDO, presupune judecarea cauzei cu respectarea principiului contradictorialității, al dreptului la apărare și al egalității depline a părților în proces. Astfel, în cauzele *Dombo Beheer B.V. v. Olanda* (27 octombrie 1993), *Ankerl v. Elveția* (23 octombrie 1996) și *De Haes și Gijssels v. Belgia* (24 februarie 1997), Curtea a statuat că dreptul la un proces echitabil, care implică și principiul egalității armelor, presupune ca fiecare parte să obțină posibilitatea rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său, iar între părți să se mențină un echilibru corect.

Colegiul notează că neantrenarea în proces a persoanei, atunci când prin judecarea cauzei și mai ales prin efectul executării hotărârii judecătorești se pot aduce atingere intereselor acesteia, reprezintă o violare vădită a dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 CEDO și constituie temei legal necondiționat, de sine stătător și invocat din oficiu de casare a hotărârii cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Mai mult, în contextul prevederilor art. 372 alin. (3) CPC, în apel nu se poate schimba calitatea procedurală a părților, temeiul sau obiectul acțiunii și nici nu pot fi înaintate noi pretenții. Or, actele de procedură privind pregătirea pricinii pentru debaterile judiciare reprezintă mijloacele juridice specifice puse de legiuitor la dispoziția instanței de judecată.

Pornind de la faptul că în instanța de apel nu poate fi schimbată calitatea procedurală a părților, respectiv nu poate fi soluționată problema intervenirii în proces a altor persoane, se impune rejudecarea cauzei în prima instanță. Or, încălcarea admisă de către primă instanță necesită a fi elucidată și corectată la rejudecarea cauzei.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că prima instanță a examinat cauza cu încălcarea normelor de drept procedural, admitând erorile procedurale enunțate, care nu pot fi corectate de către instanța de apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reiterează concluzia de a admite apelurile, de a casa integral hotărârea primei instanțe și de a trimite cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de fond, pentru a concluziona sub aspectul temeiniciei/netemeiniciei acțiunii, urmează să întreprindă, în corespundere cu prevederile art. 185 alin. (1) lit. a) CPC, măsuri în vederea atragerii în proces a

tuturor persoanelor a căror interese legitime se aduc atingere prin judecarea litigiului în speță, să verifice cerințele prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părților pârâte, rezultând din prevederile art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform căruia instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În conformitate cu prevederile art.385 lit. d), art.390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ,

d e c i d e:

Se admit cererile de apel depuse de avocatul Iavorschi-Baidaus Ana în interesele lui Sandul Grigore, de avocatul Andrușciac Victor în interesele companiei engleze Capital City Service Limited și de avocatul Lupușor Dumitru în interesele lui Maer Eugeniu.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 aprilie 2022, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sandul Grigore către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, Reprezentanța din Moldova a companiei engleze Capital City Service Limited, Maer Eugeniu privind recunoașterea paternității asupra programului de calculator, anularea certificatului de înregistrare, încasarea compensației, declararea nulă a actelor juridice, cu remiterea cauzei pentru rejudecare în Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecătorul

Anatol Pahopol

Judecătorii

Ruxanda Pulbere

Viorica Mihaila